

Nr 14.

Av friherre **Hermelin**, om anslag för verkställande av djupborrningar i Skåne och sydligaste delen av Halland.

Kungl. Maj:t har bland annat, uppå framställning av herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet uti den till innevarande års riksdag avgivna statsverkspropositionen, angående statsverkets tillstånd och behov, under nionde huvudtiteln föreslagit, att för djupborrningar i Skåne måtte å extra stat för år 1917 anvisas ett anslag av 140,000 kronor.

Dessa djupborrningar avses att verkställas efter en likaledes av herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet avgiven särskild plan, som finnes upptagen uti statsrådsprotokollet den 14 januari 1916.

Till fullo uppskattande herr statsrådets och chefens för jordbruksdepartementet kraftiga ingripande för att vinna någon klarhet i denna viktiga och sedan länge å dagordningen stående fråga, om förekomsten av vissa stenkolsförande formationer m. m. inom landet, torde dock inses svårigheten att under nuvarande kritiska tider kunna för djupborrningarna få disponera erforderligt kapital. Att Kungl. Maj:t det oaktat kunnat härom avgiva förslag, vittnar om det stora intresse som ägnats denna fråga och som i övrigt står i full samklang med de strävanden, som från olika håll göras för att vi må bliva i största möjliga utsträckning oberoende av införseln till landet, särskilt av utländska bränslemedel.

Då jag icke desto mindre tillåter mig att till riksdagen uti samma syfte göra en hemställan, så sker det för att erinra om den stora betydelsen, synnerligast ur praktisk synpunkt, som ett något mera utvidgat borrhingsförsök skulle för vårt lands vidkommande innebära.

Om borrhingarna nämligen *redan från första början* finge planeras och efter hand utföras å samtliga de fyra platser, nämligen vid Ängelholm, Kullemölla, Höganäs samt på Laholmsslätten, vilka platser av t. f. chefen för geologiska undersökningen uti dennes utlåtande av den 13 november

1915 blivit framhållna, och vilka platser jämväl tidigare av sakkunnige ansetts såsom ett slags minimum för borringars utförande, — här dock undantaget det djupare borrhålet vid Trälleborg, — så torde helt säkert större utsikt vara att påräkna för att nå ett fullt tillfredsställande och ett möjligen helt lyckligt resultat.

Herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet har uti den av honom angivna planen, huvudsakligen kanske mest ur kostnadssynpunkt, endast till en början upptagit borringarna vid Ängelholm och Kullemölla, vid sistnämnda ställe ock till något reducerat djup.

Vad nu gäller de uti kungl. propositionen sålunda ej medtagna av t. f. chefen för geologiska undersökningen förordade borringarna vid Höganäs och på Laholmsslätten, så torde särskilt borringen vid Höganäs kunna giva ett *det första utslag*, huruvida i Skåne kan anträffas förut okända geologiska formationer, såsom Englands, västra Tysklands och Belgiens produktiva stenkolsformation och permformation med dess saltlager, alltså blivande god vägledning för en framtida djupare undersökning i Skåne, och vad borringen å Laholmsslätten vidkommer, är det ju tydligan *av stor betydelse* om vetenskap vinnes, om på denna enda plats norr om Skåne jämväl finnes stenkol eller andra brytbara förekomster, vilket, om så vore fallet, skulle bidraga till provinsen Hallands ekonomiska utveckling och därmed ock vara till nytta för landet.

Kostnaden för dessa tvenne borringar angiver t. f. chefen för geologiska undersökningen förslagsvis till följande belopp, nämligen:

vid Höganäs	46,200 kronor
på Laholmsslätten	16,500 »

eller summa 62,700 kronor,

vilket summabelopp, jämte de av Kungl. Maj:t äskade 140,000 kronor eller tillsammans 202,700 kronor, här antages kunna bliva tillräckligt för utförande av alla de fyra borringarna.

På grund av vad jag sålunda anfört, får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen behagade besluta,
att för verkställande av djupborringar i Skåne och sydligaste delen av Halland i huvudsaklig överensstämmelse med såväl den av herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet uti statsrådsprotokollet den 14 januari 1916 angivna planen som ock

med de av t. f. chefen för geologiska undersökningen uti utlåtande av den 13 november 1915 lämnade anvisningar å *extra* stat för år 1917 anvisa ett anslag av 202,700 kronor,

ävensom medgiva, att Kungl. Maj:t må härav under år 1916 låta av tillgängliga medel förskottsvis utanordna erforderligt belopp.

Stockholm den 23 januari 1916.

Richard Hermelin.
